A JEWISH CANADIAN DAILY
CIRCULATED ALL OVER CANADA AND ABROAD

THE HEBREW JOURNAL
דער אידישער זשורנאל

VOLUME III. No. 1074 | Toronto Monday September 18 1916 | ב אלול פרשה נצבים וילך תרעז | מאנטאג דער 18־טער סעפט. 1916 | PRICE : ONE CENT

רוסען ווידער ארום האליטש

נעהמען 3000 דייטשע און עסטרייכישע גטפאנגענע שלליים זיטגען אויף אלע פראנטען, דייטשער קייזער בעריהמט זיך מיט א זיעג

פעטראגראד סעפטעמבער 17

די רוסען האבען ווידער געראטן א גרויסען זיעג אויף זייער וועג צו לעמבערג. מעלדונגען אין אפיציעלער רוסישער בעריכט וועלכער איז דא הויינט פערעפענטליכט געווארן פון דעם רוסישען קריעגס אפיס.

די רוסען קומען אלץ נעהענער צו די טויערען פון האליטש. און עס איז בלויז א פראגע פון א גאנץ קורצער צייט, און זיי וועלען די שטאדט האבען אין זיי ערע הענד, דאס מיינט אז זיי וועלען דאן האבען א גאנץ פרייען וועג צו לעמבערג.

די רוסען האבען אויף אין זייער אטאקע אויף האליטש פעהנומען 3 טויזענד דייטשע און טערקישע געפאנגענע.

דער אפיציעלער רוסישער בעריכט לעזט זיך ווי פאלגט:

אין דעם ראיאן דרום פון דער בושייני אויף דער רעכטער זייט פון דער זלאטא ליפא זיינען פארגעקומען גרויסע שלאכטען. אונזערע טרופען האבען געמאכט איינגעג אטאקעס און האבען פערטמען פיעלע עסטרייכישע און דייטשע פאזיציעס מיט פיעלע געפאנגענע.

אונזערע טרופען האבען אויף אטאקירט די פארווארטסקא האליטש איינגעבראכן לוב יע.

די דייטשען האבען דארטען גרויסע מפלה. חוץ דעם וואס זיי האבען אויף'ן פעלד איבערגעלאזען כאפען טויטע האבען מיר אויך פערנומען 3174 געפאנגענע און 34 דייטשע אפיציערען חוץ דעם האבען מיר פערנומען אין, יענעם גענעמען 537 טערקישע געפאנגענע און 14 טער קישע איפיצירען.

איטאליענער זייגען

רוים סעפטעמבער 17

אן אפיציעלער בעריכט מעלדעט אז די איטאליענער האבען געהאט א גרויסען זיעג אויף זייער וועג צו טריעסט צוריק שטויסענדיג די עסטרייכער אויף א גרוי סען פראנט.

די איטאליענער האבען פערנומען פיעלע עסטרייכישע פאזיציעס און געפאנגענע אין דעם געגענד פון קארסא.

ענגלענדער גנעמען געפאנגענע

לאנדאן סעפטעמבער 17

אויף דעם סאם פראנט מעלדעט אן ענגלישער בעריכט האבען די ענגלענדער און פראנצויזען וויידער צוריק געשטויסען די דייטשען אויף א גרויסער שטרעקע פערנעהמענדיג א גאנצע דייטשע פערטהיידיגונגס לייניע.

אין ווי דער בעריכט מעלדעט האבען די ענגלענדער און די לעצטע פיער טעג פערנומען 4 טויזענד דייטשע געפאנגענע און פיעל אמוניציאן.

קראקומאבער שטימען דיינט ווענען א גטנעראל סטרייק

ווי עס ווייזט אויס וועט זיך קענערע ניט אויסרעהען פון א גענעראל קלאקוקמאבער סטרייק.

אין אלע גרעסערע שטעדט פון קענע דע ווערט די פראגע פערהאנדעלט.

מאנטרעאל גרייט זיך גאנץ שטארק צו דעם, און אין אלע לאקאלען ווערט אנגעפיהרט א פיבערראבסטיגע טהעטיגקייט, כמן גרייט זיך שטארק.

[illegible] זיך געגומען שטארק גרייטען אויף הייגנט אין פערהופען געווארען. א ספעציעלע פערזאמלונג פון אלע קלאקומאכערס וואו עס וועלען דיסקוטירט און בעשטימט ווערען פלעגער וועגען דעם געפאנגענען גענע ראל סטרייק.

מר. שלעזינגער דער פרעזידענט פון דער אינטערנעישנאל יוניאן ערווארטעט דא אין טאראנטא ניט שפע טער ווי אין אנפאנג פון דער קומענדער וואך. און אזוי שגעל ווי ער וועט קומען יועט די זאך בעשטימט ווערען ווען און ווי אזוי דער געגעראל סטרייק זאל אנגע פיהרט ווערען.

אלעגפאלס די היגע קלאק מאכער גריי טען זיך.

קייזער בעריהמט זיך אז די רומע ניער זיינען געשלאגען

בערלין סעפטעמבער 17

דער אפיציעלער דייטשער בעריכט וועלכער איז דא פערעפענטליכט געווארען מעלדעט אז פאן מעקענזענס ארטס האט געהאט א גרויסען זיעג אין דער באכרודז שא פראווינץ איבער דער רוסישער און רומענישער ארמיי.

דער בעריכט מעלדעט אז אונטערען שטארקערען דרוק פון די בולגארען און דייטשען האבען זיך די רוסען און רומע ניער געמוזט צוריק ציהען.

קייזער ווילהעלם בעטראכט פאן מע אענזעגס זיעג פאר א פאלשטענדיגען, ווייל ער האט ספעציעל צוליעב דעם טע לעגראפירט דער קייזערין פאלגענדעס:

"איך האב ערהאלטען א טעלעגראמא פון פעלד מארשאל פאן מעקענזען וועל־כער מעלדעט מיר אז ער האט געהאט א זעהר גרויסען זיעג איבער די רומענישע און רוסישע ארמייען.

אין א אפיציעלען בעריכט מעלדען די רומענער אויך אז זיי זיינען געצוואונגען געווען זיך צוריקצוציהען ווייטער צו צפון.

ברלגארען האבען גענומען געפאנגענע

סאפיא סעפטעמבער 17

אן אפיציעלער בעריבט וועלכער איז דא פערעפענטליכט געווארען מעלדעט אז די רוסען האבען זיך צוריק געצויגען אויף א פראנט פון זיכעציג מייל אין דער געגענד פון דארודזשא. דער בעריבט מעלדעט אויך אז בין דעם דרייצעהנטען סעפטעמבער זיינען אין דאב רודזשא געפאנגען געווארען 28 טויזענד רומענישע סאלדאטען און 522 אפיציערען זיי האבען אויך ערבאסט פון די רוסיע יער 130 קאנאנען און 62 מאשין קאנאנען אויסער אנדערע וואפען און אמוניציע.

רוסען קאנטראלירען רומעניען

רוסען נעהמען איבער די אויפזיכט אויף דער רעגיערונג

בערלין סעפטעמבער 18

די פאסישע ציטונג דרוקט א בעריכט פון א פערזאן וועלכע איז געקומען פון בו־קארעסט רומעניען, אז אזוי שנעל ווי רו־מעניען האט ערקלערט קריעג האבען די סישע בעאמטע איבערגענומען די גאנצע רומענישע דעגיערונג, און ווי עס ווערט ער קלערט זיינען די רוסען פערענטווארט ליך פאר די פאנראמען זוועלכע זיינען אנגע פאנגען געווארען אין בוקארעסט און האבען זיך פערשפרייט איבער אנדערע רומע נישע שטעדט ווי זאסי גאלאץ, אזיסאיל־לא און אנדערע.

גלייך ווי די רוסען זיינען אריין אין רו מעניען, ווערט ערקלערט האבען זיי באלד אנגעפאנגען איינצופיהרען זייערע פאראנדרקעס, זיי האבען פערבאטען דעם שאפס פערקויף. זאגאר די רומענישע פאליציי שטעהט אונטער דער איופזיכט פון רוסישע טשינאוניקעס.

רוסיש בעאמטע קאנטראלירען אויך פאלשטענדיג די צייטונגען מזרח טהיל פון רו־מעניען, אלע פעסטונגען און איזענבאהן ליניעס שטעהען אין יענעם גענעגנט אונ־טער זייער איופזיכט.

פערשטעהט זיך אז דער בעריכט קומט פון א דייטשער קוועלע און מען קען אויף דעם ניט לייגען קיין פיעל געוויכט.

ווענען קאנטראלירען רומעניען

בערלין סעפטעמבער 17

דער אפיציעלער דייטשער בעריכט וועלכער איז דא פערעפענטליכט געווארען מעלדעט אז פאן מעקענזענס ארטס האט געהאט א גרויסען זיעג אין דער באכרודז שא פראווינץ איבער דער רוסישער און רומענישער ארמיי.

דער בעריכט מעלדעט אז אונטערען שטארקערען דרוק פון די בולגארען און דייטשען האבען זיך די רוסען און רומע ניער געמוזט צוריק ציהען.

קייזער ווילהעלם בעטראכט פאן מע אענזעגס זיעג פאר א פאלשטענדיגען, ווייל ער האט ספעציעל צוליעב דעם טע לעגראפירט דער קייזערין פאלגענדעס:

"איך האב ערהאלטען א טעלעגראמא פון פעלד מארשאל פאן מעקענזען וועל־כער מעלדעט מיר אז ער האט געהאט א זעהר גרויסען זיעג איבער די רומענישע און רוסישע ארמייען.

אין א אפיציעלען בעריכט מעלדען די רומענער אויך אז זיי זיינען געצוואונגען געווען זיך צוריקצוציהען ווייטער צו צפון.

ברלגארען האבען גענומען געפאנגענע

סאפיא סעפטעמבער 17

אן אפיציעלער בעריבט וועלכער איז דא פערעפענטליכט געווארען מעלדעט אז די רוסען האבען זיך צוריק געצויגען אויף א פראנט פון זיכעציג מייל אין דער געגענד פון דארודזשא. דער בעריבט מעלדעט אויך אז בין דעם דרייצעהנטען סעפטעמבער זיינען אין דאב רודזשא געפאנגען געווארען 28 טויזענד רומענישע סאלדאטען און 522 אפיציערען זיי האבען אויך ערבאסט פון די רוסיע יער 130 קאנאנען און 62 מאשין קאנאנען אויסער אנדערע וואפען און אמוניציע.

ווענט זיין א דריטע פארטיי צו די קומענדע וואהלען

א סברא אז אין די קומענדע וואהלען וועלען זיין קאנדידאטען פון א דריטער פארטיי. — אן אמת'ע פאלקס פארטיי

אטאווא סעפטעמבער 17

א היבש ביסעל אינטערעסאנטע קאנ־טראגען האט דא אריינגערופען דער קלאנג אז צו די קומענדע פארלאמענט וואהלען וועלען די בירגער האבען צו שטי מען כוח נור פאר די קאנדידאטען פון די צוויי עקזיסטירענדע פארטייען נור אויך פאר די קאנדידאטען פון א דריטער פאר טיי.

ווער עס זיינען די הויפט גרינדער פון דער דריטער פארטיי און ווי אזוי די דריטע פארטיי וועט זיך רופען און וואס עס וועט זיין מיט איהר פלאטפארמע איז נאך דערווייל ניט בעוואוסט.

פון פערשידענע קוועלען אבער האט מען זיך הערוואוסט אז די גרינהונג פון דער פארטיי וועט זיין אין טאראנטא, און אנדערע דער חסדון פון דער איצטי־גער רעגיערונג בעשטעהט אין דעם וואס זי איז א פארטיי רעגיערונג און פאסט ניט אויף אויף די פאלקס אינטערעסען פאלגליך אין די טענדענץ אז די גייע פארטיי זאל זיך רופען פאלקס פארטיי.

עס ווערט אנגעוויזען אז די איצטיגע רעגיערונג איז א פאלשטענדיגער דורכ־פאל אין אלע הינזיכטען. ערשטענס האט די אנארכירט אז די האלט אין אויסארביי טען א נייעם העקרוטיג פלאן, אבער דער פלאן אז ניט פארטיג, און די צאהל פון נייע רעקרוטען איז שטארק געפאלען, און בוי דער נייער פלאן וועט פארטיג ווערען ווענלען ישרי די אומשטענדען זיין אנדערע ריען.

און דער פלאן וועט שוין דאן זיין ניט צו געפאסט צו די צושטענדע.

צווייטענס קאנסקריפשאן האבען זיי מורא איינצופיהרען דערפאר ווייל קוויבעק וועט קיינמאהל ניט איינשטימען דערצו, כאטש דאס גאנצע פאלק פערלאנגט קאנסקריפשאן האבען אבער די קאביניט מיניסטארען מורא דאס צו אונטערגעה־מען און טענה'ן אז פאר קענערע איז דאס אן אונמעגליכקייט.

אויך ווערט אנגעוויזען אז דאס לאנד ווערט הערדריקט פון דער שווערער לאסט פון די הויכע פריזען אויף עסענווארג. וואס די טראסטס האבען געהענערט, און אויב א מגיציפאליטעט וואלט געוואלט עטוואס טהאן אין דעם און העלפען איהר רע בירגער ווערט דאס איהר ניט ערלייבט ניט די פראווינציעלע און ניט די אטאווא רעגיערונג טהוט עטוואס אין דעם.

און די סברא איז אז ווען עס וואלטען אריין אין פארלאמענט א גענוגענדע צאהל אונאבהענגיגע מיטגליעדער וואלטען זיי אנגענעמען א גאנצע העווארלוציע וועלכע וואלט געבראכט באלדיגע נוצען צום פאלק, און די צייט איז גאנץ רייף פאר אזא רעוואלוציע, די איינציגע צרה איז נאר וואס כוח איצט האבען די מענשען וואס זיינען עפהיג און וואלטען געוואלט מאכען דעם אנפאנג האבען עס ניט גע וואגט דאס צו טהאן. און אויב וועט וואהרשיינליך דער אנפאנג געמאכט ווע־רען.

הונדערטער אידען מוזען צוריק געהן פון מיקאל שוהל

גרויסע ערעפענונג פון דער מיקאל שוהל, ארום פיער טויזענד דאלאר געזאמעלט, פיעלע פראמינענטע קריסטען ביי דער ערעפענונג

איינע פון די שענסטע און הערליכס טע צערעמאניעס וואס עס איז ווען געזען געווארען אין טאראנטא איז געבטען פארגעקומען ביי דער ערעפענונג פון דער מיקאל סטריט שוהל „בית המדרש הגדול חברה תהלים".

ארום איינס א זייגער האבען מאסען מענשען געגומען קומען צו דער שוהל ביי צו וואהנען די ערעפענונג. אריינגעלאזען געווארען זיינען אבער נאר די יעניגע וועל כע האבען געהאט דאס גליק צו האבען א איינלאדונגס קארטע. די איבעריגע האבען זיך געמוזט צופרידענשטעלען בלויז מיט בעטראכטען די שוהל פון אויסווענ־יג.

רבי דזשייקאבס אנגעטהאן אין טלית האט צוזאמען מיט די יעניגע וואס האבען געקויפט צו עפענען די שוהל פערלאזען די שוהל. די עלעקטריק איז פערלאשען גע־ווארען. רבי דזשייקאבס האט דאן דריי מאהל אנגעקלאפט אין טיהר זאגענדיג דעם פסוק זעה השער לד' צדיקים יבואו בו, און באלד האט מר העליפאן וועלכער האט בעצאהלט פופציג דאלאר פאר אנצינדען די עלעקטרישע לעמפלאך א קוועטש געגעבען דעם באטען און דיא שוהל איז מיט אמאל בעגאסען געווארען מיט א שטראם ליכטזאגקייט. מר. מילער פון יאנג סטריט האט בעקומען דעם שלי־טהייל ניט געהנען.

עס איז אויך בעשלאסען געווארען אז בינים ספעציעלען מיטינג וועלכער וועט שטאטפינדען דעם קומענדען דאנערשטאג זאל אנגעפאנגען ווערען צו טהאן פראקטי שע אהבייט פאר צוזאמענרופען דעם גע־פלאנטען קאנגרעס.

אידישער סאלדאט שטארבט נאך אן אפעראציע

מאנטרעאל בערמאן 19 יאהר אלט פון 22 באדראן סטריט, א סאלדאט פון דעם 208־טען באטאליאן איז געבטען געשטאר בען אין זיין היים אין איז בעערדיגט גע־ווארען אויף'ן בי תעולם פון דער רוסישער שוהל.

בערמאן האט זיך אנגעשלאסען אין דעם 208־טען באטאליאן אין אפריל און איז אין גאנצען געווען אין דיענסט 6 וואכען.

זייענדיג אין ניאגרא קעמפ עטליכע וואכען איז ער קראנק געווארען, ער איז דאן אריבערגעפיהרט געווארען אין בייס האספיטאל אין עקסהביבישאן, וואו ער איז אפעריירט געווארען אויף א קענסער פון וועלכען ער האט געליטען פאר א לענגע־רער צייט. נאך דער אפעראציאן איז ער אריבערגעפיהרט געווארען אין דעם אלטען דזשיעגעראל האספיטאל.

דער פערשטארבענער לאזט איבער עלטערען, ברידער און שוועסטער. זיין פא־טער אברהם בערמאן איז א פעדלער וועל כער געפינט זיך יעצט אונטערוועגענס און דזייס נאך ניט פון דעם אונגליק וועלכער האט געטראפען אין זיין פאמיליע.

מר. ה. ווייגבערג
פרעזידענט פון 'אידישען זשורנאל'
שיקט
געלד קיין רוסלאנד
לויט'ן טאגעס קורס
35 c.
(פאר'ן רובעל)
מיר שיקען אויך טעלעגראפיש.
געלד געשיקט נאך אלע טהיילען פון דער וועלט.

איינע פון די שענסטע און הערליכס טע צערעמאניעס וואס עס איז ווען געזען געווארען אין טאראנטא איז געבטען פארגעקומען ביי דער ערעפענונג פון דער מיקאל סטריט שוהל „בית המדרש הגדול חברה תהלים".

ארום איינס א זייגער האבען מאסען מענשען געגומען קומען צו דער שוהל ביי צו וואהנען די ערעפענונג. אריינגעלאזען געווארען זיינען אבער נאר די יעניגע וועל כע האבען געהאט דאס גליק צו האבען א איינלאדונגס קארטע. די איבעריגע האבען זיך געמוזט צופרידענשטעלען בלויז מיט בעטראכטען די שוהל פון אויסווענ־יג.

רבי דזשייקאבס אנגעטהאן אין טלית האט צוזאמען מיט די יעניגע וואס האבען געקויפט צו עפענען די שוהל פערלאזען די מיט־גליעדער פון דער מיקאל שוהל צו מאכען אזוי פיעל אויסגאבען צו האבען ביי היינ־טיגען טאג די שענסטע שוהל אין אמע־ריקא. ער שטעלט דאן פאר מר. ס. לע־ווינטער, עקס טרעזשורער און יעצטיגער טראסטיס פון דער שוהל, וועלכער פאנגט אן צו פערקויפען די פערשיעדענע כבודים.

מר. העליפאן האט בעצאהלט פופציג דאלאר פאר אנצינדען די עלעקטרישע לאמפען.

מר. מילער פון יאנג סטריט האט גע־קויפט צו עפענען די שוהל פאר צוויי הונדערט דאלאר.

מר. מ. געבירטיג עקס. פרעזידענט פון דער שוהל האט געקויפט אנצוצינדען דעם נר תמיד וועלכער בלייבט שוין ברע נען פאר אייביג אין דער שוהל פאר צוויי הונדערט דאלאר.

מר. קעמען האט בעצאהלט 70 דא־לאר פאר פתיחת הארון צום אריינשטעלען די ספרים.

מר. הערי לעווינטער האט בעצאהלט הונדערט פינף און אכטציג דאלאר פאר אנצינדען די עלעקטרישע לעמפלאך פון דער שוהל.

מר. מ. געבירטיג עקס. פרעזידענט פון דער שוהל האט געקויפט אנצוצינדען דעם נר תמיד וועלכער בלייבט שוין ברע נען פאר אייביג אין דער שוהל פאר צוויי הונדערט דאלאר.

מר. קעמען האט בעצאהלט 70 דא־לאר פאר פתיחת הארון צום אריינשטעלען די ספרים.

מר. הערי לעווינטער האט בעצאהלט הונדערט פינף און אכטציג דאלאר פאר אנצינדען די עלעקטרישע לעמפלאך א קוועטש געגעבען דעם באטען און דיא שוהל איז מיט אמאל בעגאסען געווארען מיט א שטראם ליכטזאגקייט. מר. מילער פון יאנג סטריט האט בעקומען דעם שלי־טהייל ניט געהנען.

עס איז אויך בעשלאסען געווארען אז בינים ספעציעלען מיטינג וועלכער וועט שטאטפינדען דעם קומענדען דאנערשטאג זאל אנגעפאנגען ווערען צו טהאן פראקטי שע אהבייט פאר צוזאמענרופען דעם גע־פלאנטען קאנגרעס.

אידישער קאנגרעס בעוועגונג

נאציאנאלע אנבייטער קאמיטע וויל ניט מעהר פערהאנדלען־ווענען שלום

(———)::(———

ספעציעל צום אידישען זשורנאל)

ניו יארק סעפטעמבער 17

יעצט איז שוין זיכער אז קיין שלום אין דער אמעריקאנער קאנגרעס בעוועגונג וועט ניט זיין, אונטער קיינע אומשטענדען סיידען די אמעריקאנער דזשואיש קאמיטע וועט זיך פריוויליג אנשליסען אן דער נאציאנאלער ארבייטער קאמיטע.

ביי דער לעצטער זיצונג פון דער נאציאנאלער ארבייטער קאמיטע אין איינ־טימיג בעשלאסען געווארען אבצובערעבען אלע וויטערע פערהאנדלונגען מיט דער אמעריקאנער דזשואיש קאמיטע. וויל עס האט זיי שוין דערעסען דיא אונטערהאנד לונגען, און די דעלעגאטען צו דער עקזע־קיוטיוו פון דער קאנפערענץ, זיינען בע־אויטראגט געווארען פון דער פערזאמ־לונג זיין זאלען אפען ערקלערהערן אז די נאציאנאלע ארבייטער קאמיטע וויל אויף וויטער ניט אינטערהאנדלען וועגען שלום און אויב שלום פערהאנדלונגען וועלען זיך אנפאנגען זאלען זיי אין דעם קיין אנ־טהייל ניט נעהמען.

עס איז אויך בעשלאסען געווארען אז דער אנגעלעגענהייט פון דער פערזאמ־לונג זיין זאלען אפען ערקלערהערן אז די נאציאנאלע ארבייטער קאמיטע וויל אויף וויטער ניט אינטערהאנדלען וועגען שלום און אויב שלום פערהאנדלונגען וועלען זיך אנפאנגען זאלען זיי אין דעם קיין אנ־טהייל ניט נעהמען.

אידישער אינדוסטריעל אין מאנטרעאל

מאנטרעאל בערמאן 19 יאהר אלט פון 22 באדראן סטריט, א סאלדאט פון דעם 208־טען באטאליאן איז געבטען געשטאר בען אין זיין היים אין איז בעערדיגט גע־ווארען אויף'ן בי תעולם פון דער רוסישער שוהל.

בערמאן האט זיך אנגעשלאסען אין דעם 208־טען באטאליאן אין אפריל און איז אין גאנצען געווען אין דיענסט 6 וואכען.

זייענדיג אין ניאגרא קעמפ עטליכע וואכען איז ער קראנק געווארען, ער איז דאן אריבערגעפיהרט געווארען אין בייס האספיטאל אין עקסהביבישאן, וואו ער איז אפעריירט געווארען אויף א קענסער פון וועלכען ער האט געליטען פאר א לענגע־רער צייט. נאך דער אפעראציאן איז ער אריבערגעפיהרט געווארען אין דעם אלטען דזשיעגעראל האספיטאל.

דער פערשטארבענער לאזט איבער עלטערען, ברידער און שוועסטער. זיין פא־טער אברהם בערמאן איז א פעדלער וועל כער געפינט זיך יעצט אונטערוועגענס און דזייס נאך ניט פון דעם אונגליק וועלכער האט געטראפען אין זיין פאמיליע.

דער פאלקספעראיין לאדעט אייך איין היינט אין ליריק טהעאטער זעהען מאדאם ריינהארט אין דער ראלא „די גרינע מאמע"